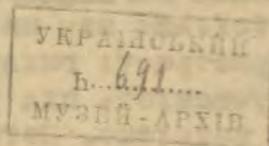

За Самостійну Соборну
Українську Державу!

Свобода Народам Свобода Юдинг!

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ САМОСТИЙНОСТІ ПУМІ

3 МАСТ ЕМСЛА

1. Р. Д'якович	Організація миру	стор. 2
2. Історія зоевслодич "горада" І.С. Мазепи	"	6
3. Р. Крічевський	Питання превідної верстви в Україні	" 10
4. Р. Рахманий	В ім'я правди	" 11

Л. Гарбович

Організація миру.

Сучасну війну треба розглядати тільки під кутом загальних розвоєвих тенденцій людства. Політичним діячам не сміє затемнити цієї правди публіцистична оцінка сучасників іншої війни, яка часто виходить від аузьких питань нинішнього дня, далеко непов'язаних з проблематикою загального, історично-соціологічного розвитку людства. Коли стойтися віч на віч подій, коли береться в них участь, коли ще живі пристрасті гніву і любові — тоді тільки з трудом можна розглянати сучасність під її правдивим, історично-обективним аспектом. І нам це потрібне. Потрібне воно тим більше тим людям, що так чи інакше впливають на політичну творчість і до свого круга, свого середовища, партії чи організації. Йде іменно про те, щоб зрозуміти дух епохи, щоб правильно добавити на ці розвоєві шляхи звертає підстріла та, щоб вичути, котрі із них втрачать свою цінність.

Ця ціліна це гігантне, хоч брутальні, виладування нагромаджених енергій навколо нарощуючих проблем людського поступу. Людство пережило ще одну стадію свого історичного розвитку, закінчило ще одну епоху і посвятою та лертвами найбільшої в історії світу війни готовиться до нової епохи — побудованої на зовсім нових засадах міжнародного і міждержавного життя.

Сучасна війна і цілі, за які вона можемо сказати — є відкритими, в висловом потребі і бажанні людства перейти на нові форми фундаментального життя. Ті цілі, що їх людство мало і має досі, все ю зводили більшості. Відношення одиниці до збрівоти /до соціальних класів і до націй/, як і збрівот до себе /нації до нації і держави до держави/ вимагало нової розачинки. Філософічна і політична думка почали шукати і прокладати нові шляхи для нової організації соціальних та національних збрівот в їхнутрі і для нових взаємовідносин між ними на земні. По першій світовій війні повсталі були нові, а то й дуже розріджені, філософічно-політичні системи. Вони в свою чергу зробили можуть політично-світоглядові рухи, які на практиці пробували реалізувати здобуткії політичних пізнань і заповінь. Так прийшло у світі до зудару противіння собі політично-світоглядових рухів, що змінили у мирному змагу, а згодом силово збрівот старалася завоювати своїх ідей викори і закріпитися в світі. Вони ю були збудовані новою епохою світу, хоча одні з них бодай у своїй основі очолювали оборону, а інші — несви з собою реакцію. Проблеми війни і миру, господарювання організації і співпраці у світі, проблеми провідних моральних ідей, які мають лягти в основу виховання людини і збрівот — всі вони — ці питання — ватиди своєю вагою і способом їх розвинені на політичному майбутньому світу. Різний підхід до цих питань довів до сучасної війни.

До розв'язання проблем сучасності під кутом пізнання наявності майбутнє підходили дві головні системи: одна з них демократична, друга — тоталітарна. Одна з них в історичній університетіті збирала під своїми підніжжем розвинені розвізки всіх внутрішніх і зовнішніх

питань зовнішніх у міжнародній організації світу. І якраз з уваги на підхід до зовнішньо-політичних питань міжнародної співпраці, як рівноч та з уваги на деякі різниці у питаннях соціального порядку - тоталітарну систему треба поділити ще на два варіанти: на націонал-соціалізм і фашизм з однієї сторони і на комунізм з другої. Але в основному націонал-соціалізм, фашизм і комунізм - мають між собою багато більше спільнотого, як різного. Всі три вони спираються на політичний диктатуру і широко стосованому примусі на всіх відтинках життя.

Але для нас важна не так внутрішня програма цих двох систем, як радше, і головно, їх погляд на принципи, що мають лягти в основу взаємовідносин і співжиття народів в майбутній, новій організації світу. Во ми заступаємо думку, що сучасна війна вибухла і ведеться не за те, щоб завести у світі нові форми міжнародного співжиття. Причини зовнішньо-політичні, а не внутрішньо-устроєві, стали причиною цієї війни, і перші а не другі є кардинальним питанням, яке їде своєю розвязкою. Загрозою для світа напевно не є запровадження колективізму у політичних грациях ССР, але тою загрозою є без сумніву зовнішньо-політична концепція Всеєвропейської Соціалістичної Республіки. Підібно, як не були загрозою для світа соціалізм, внутрішні реформи гітлерівської Німеччини, під час коли зовнішньо-політична концепція "Нової Європи", здійснювана вже від весни 1939 року - мусіла довести до війни, якщо людство не хотіло добровільно погодитися на снос повне поневолення звироднілою клікою аморальних одиниць.

І цим не хочемо заперечити, що побіч моральних ідей на зовнішньо-політичні концепції мали рішаючий вплив внутрішньо-політичні умовини життя тих народів, котрі дієї видвигали. Але мотиви для нас у цьому випадку менше важні. Для нас передусім важна сама політична розвязка проблеми і її загально-людська моральність.

Націонал-соціалізм і комунізм у своїй зовнішньо-політичній концепції майбутньої організації світу стали на становищі негації нації. Націонал-соціалізм добавував можливості розвязки всіх труднощів міжнародної співпраці у створенні одного великого німецько-германського Райху, що по своїй вподобі мав би упорядковувати всі політично-господарські питання підбитих народів Європи. Поза німецькою нацією не мала існувати ніака інша, зони всі мали бути зпочатку згноблені і обезправнені, згодом засимільовані /нордійці/, а інші - винищені. Таким чином мала стати "Нова Європа". І так мали бути розвязані всі ті проблеми, що характеризують наш час, як час, який закінчує одну епоху, а розпочинає другу. В такій розвязці ця назріваюча, чи все назріла епоха, була б епохою повного занiku націй, а стала б добою німецько-германського володіння. Отже націонал-соціалізм треба окреслити як систему ретроградну, яка не то, що не двигала людство в перід, але завертала його цілі століття назад, бажаючи звести всі нації до однієї аморфної маси, у якій перівну роль /роль ума/ мала б виключно у своєму монополії німецько-германська "надлюдина". Побіда над Німеччиною положила край тим підянам.

Подібно, як націонал-соціалізм, так само і комунізм у своїй зовнішньо-політичній концепції ставив на становищі заперечення нації. Його політична програма що зводиться до думки "національний по формі, а інтернаціональний по змісту" є ясним показчиком статочних політичних цілей, які ставить перед собою большевизм. В його програмі лежить знищіння нації, а на її місце він ставить "советську людину" з похи-

логією кочовника, без потреби права вільності і ограбовану з усіх національних почувань. Такою програмою він розвязує всі проблеми, що наростили на відтинку міжнародного співжиття. Коли б йому вдалося перевести свої пляни у життя, то це теж означало б для Європи і для світу замінення епохи націй, а вступ у добу безнаціональної Советської Республіки з одностайним психологічним типом "советської людини", який у високій мірі покривався б з психологічним типом "російської людини". Во очевидним є те, що большевизм - це передусім твір російської духовості, є тільки знаряддям російського імперіалізму. До своїх цілей змагає большевизм так само, як і націонал-соціалізм методами крайньої брутальності і насилля.

В протиєнстві до тоталітарних систем большевизму і націонал-соціалізму стоїть демократія. Як на всіх інших, так і на відтинку зовнішньополітичному видвигнула демократія зовсім протилежні ідеї. Найхарактерніше їх рисою є їхня органічність, тобто поєднаність з дотеперішнім історичним розвитком людства. Маркантним для того розвитку є те, що він проходив через націю, а нації і держава були органічними формами для життєвих виявів однородних збрів. Тому демократія й тепер при розвязуванні питань міжнародних взаємин виходить з основного заповіщення: надальше вдерхати націю, як органічний твір вікового соціологічного процесу Реформізм, який заступають демократії в ніякому разі не заоркує націю, як тривалий твір самого життя а тільки відноситься до самих форм, в яких проявляється життя нації - тобто до держави. Пляни демократій стараються тільки її, державу, зреформувати. Ці реформи змагають до тіснішої господарської співпраці і до забезпечення тривалого миру в світі. Це безумовно є звязане з жертвами зо сторони поодиноких держав, а головно з реєнгацією з певної частини своєї дотеперішньої суверенності. Та це мусить статися, бо тільки тоді дастися усунути ті труднощі, які наростили в останніх віках на відтинку міжнародних взаємин. Ця розвязка іде по лінії дотеперішніх засадничих розвоєвих тенденцій людства і впроваджує нас в нову епоху, що неперестаючи бути продовженням попередньої, одночасно в порівнанні з нею творить поступ.

Український Самостійницький Революційний Рух зрозумів духа нашого часу і назріваючої епохи та включивши себе у активну збройну боротьбу проти гітлерівської концепції станув на платформу демократичних плянів нової організації світу. Цей дух вичуття доби, що надходить - найшов свій найкращий вислів в його політичній концепції передбудови Східу Європи на принципах національної самостійності всіх народів Східної Європи та далекодучими міждержавної співпраці між ними /"Єдиний Фронт Поневолених Народів Східної Європи й Азії"/. Во доба герметично замкнених у собі держав проминула, а теж інший поступ і розвиток господарського життя уможливлюють а то й накидують щораз то більше зближення націй і держав між собою. Те зближення мало б на цілі блеклити розвязку проблем, які можна позитивно порешти майже виключно в міжнародній площині - передусім господарські проблеми, проблеми безробіття, піднесення життєвої стопи всіх народів і всіх суспільних верств та забезпечення справедливого миру. Та в ніякому разі те міждержавне зближення не сміє йти по лінії співпраці у поневолюванні інших народів! У майбутній системі світу не сміє бути пануючих і гноблених націй! Український Самостійницький Рух, виливаючи на чоло своєї боротьби клич: "Свобода народам і людині" - поставив саме вимогу повного зрівняння в правах українського та всіх поневолених народів з іншими вільними націями світу.

Ось за тими напрямними зедомо війну і сьогодня вони є вихідними точками в планах організації миру. Націонал-соціалістична і фашистівська концепція нової побудови світу виала разом з упадком ~~УНІСІВ~~ гітлерівської й баптистівської партій. На посівіщі остали демократія і тоталізм-большевизм. Два різно відмінні світи, також різні, як і націонал-соціалізм і демократія, яких ця різниця довела до воєнного зупину.

Демократична концепція нової побудови світу ще не здійснена. Спроби її вияву та здійснення бачимо в ідеї "Панаморики" під проводом ЗДПА, в ідеї англійського /ограничено-міжнародно-справне відношення доміній і материка/, в концепції "Західно-европейського Об'єднання Держав Європи", в українській концепції перебудови Східної Європи та інших понаддержавних надбудов. Але передувати до здійснення цього ще не створено. Во, щоб зорганізувати тривалий і справедливий мир, що замало повалити одну чи другу тоталітарну систему /Німеччина, Японія/, але вислідом тієї визвольності коротьби народів світу повинно бути здійснення ідеї: країни Індустріальний користуються однаковими правами на свободне державне ти ти ти. Інакше кажучи, у цілому світ може існувати або лише нравдива демократія, або інше тоталітарна система імперіалізму - большевизм. У першому випадку це буде мир вільних народів /збрів/ і людей /сценів/, а в другому - мир поневолених народів та індивідуальних рабів.

Во сьогодні СССР налічує 22 міліони кв.кілометрів поверхні і обсадив своїми арміями у лінії війни Польшу, половину Балканів, югославії держави і половину Німеччини. Чи при таких граничах, які тепер є в Європі, можна говорити, що цю війну проти німецької тиранії та тоталізму виграли всі європейські народи?

Коли б залишився на постійно такий стан, який існує тепер, тоді це значило б, що міліони кров'ювих жертв війни пішли на даремно, що без цілі віддано на знищення цілий європейський континент і половина азійського, що тільки для примірів світ покрився міліонами налік, обнизив свою життєву стопу та обтяжив велетенськими сумами довгів ~~життів~~ бутні покоління.

Політична дійсність в Україні це тільки один із багатьох, але одночасно найважливіший із доказів, що цілий світ, а східна Європа - зокрема, мусить же піти важкий етап змагання, щоб досягти неродкового тривалого миру. Основні постулати циклого розвитку людства, що зводяться до намагання забезпечити всім народам і підконтрольних умовин свободного вислову тільки їхніх притаманних особливостей - що дакже не здійснені. У великий частині Європи немає їхніх свободи слова, ані совісти, а цілі народи живуть під тяжом страху перед похищений режимом.

Однакче, як у цій війні Український Нарід здавай виключно на власні сили, без вагання включившися у боротьбу проти гітлеризму, то і сьогодня він сміло підносить голос оборохи перед нацистськими організувати мир на такому політично суспектному стані, який під цю пору існує в східній Європі. Во - чи це не зарадоєсльче явище? Вчасні, коли проголошується висновок щоди якіч про справедливий мир і прихід золотої доби людства - тоді Український Нарід, що у цій війні проти тоталізмів потерпів чи не найбільші жертви, мусить кон-

центрувати своє політичне чиття у підпілі, а одинокою можливістю вислову його політичної думки є тільки українська підпільна преса.

Та вселтаки, якими шляхами й не пішла б назртваюча організація рахтого миру, то Український Нарід вестиме й надальше свою визвольну боротьбу в ідейній концепції - Единого Фронту Поневолених Народів Східної Європи й Азії. Во - одинокий шлях до організації й забезпечення справедливого миру веде тільки через усамостійнення цих народів і тим самим запевнення їм основних прав людини: права на життя, свободу і щастя.

...0000000...

Іоанніслав Всеводович

"Зрада" І. С. Мазепи.

Вольтер: Україна завиди змагала до волі.

Голосна в усій Європі слава підпільної Української Княжої Держави, що вдернувала живі політичні, дипломатичні й культурні звязки з усіми тогочасними європейськими державами – по зруйнованій Київській російсько-суздальськими князями та ххтими спільноками в тому ділі татарами – поміжу Ішха в непамять. Славу довговічної оборони Європи перед монгольськими ордами переймав на себе наш сусід із заходу. Кріпакій ерцем Соборної Української Держави, знеможений безупинною боротьбою зо стечом – розшматували Польща і Литва. Провідна верства Українського Народу, в погоні за вісособистими привілеями, щораз більшетратила з біч руці очей ідеал Незалежності Української Держави, томула її могутність інтересів цікого державного організму і тим самим переставала будь корівним чином в Україні. Однак та глибоких надрів українських час встали борти за вольне життя. Козацькі отамани – Косинський, Наливайко, Добода, Трояко, Павлюк, Гуня, Острозький – які хоч не провадили своєї боротьби в державницькій площині, то однак своїми повстаннями підготовили, трунт під виступ Богдана Хмельницького.

Він – своїм величним чином – поставив перед Українським Народом на весь ріст потрібну Українську Незалежності Держави та на практиці виказав можливості її існування.

Однак поправити цеоприятливу політичну ситуацію України, яка виникла внаслідок союзу з Москвою /в Переяславі 1654 р./, а саме, зберегти той союз, не довелося Великому Богдану. Загребущі руки московського імперіалізму щораз то сміливіше ласягали по українські матеріальні та духові надбання. Насильством, облудою, підступом і хитростю Москва розкуркувала і втовмачувала поняття єдності українського й московського народів та щораз цупкіше звязувала Україну і втагала її в орбіту інших справ московської держави.

Вперше при спробі І. Виговського анулювати "переяславську угоду" /якої московський цар і так не придержувався і яку фальшиво інтерпретував/ впало ложне слово "зрада" - яким московський імперіалізм постулюється на те з того часу, щоб українські змагання до повної свободи здушити і звести їх в очах Європи до своєї внутрішньої справи. Здавши опір Українського Народу під проводом Т. Сомка, Дорошенка, понаху осягнула Москва деякі фактичні і правні успіхи за гетьманів І. Брюховецького та Самойловича. - Однак Український Нарід не резигнув із своїх державницьких ідеалів і дальше веде великий змаг за Незалежність України. Без сумніву - боротьбу України проти Москви очілює в першій мірі - І.С. Мазепа. Він - як свідчать про нього численні чужинці - один з найбільш освічених володарів Європи, що своєю житвою участю в європейському політично-культурному житті західної Європи здобув розголос у державах, а в Україні твердою владою і великим воєнною відвагою зedнав собі прихильність козацького війська. /Пор. опис пиру в Батурині 1704 р., пера Мана Балюз'а, французького дипломата/.

На час його життя й діяльності припадає рішенням наступ московського імперіалізму на захід і на південний, що поставив собі за ціль дійти до моря і так пробити собі вікно в Європу. Спроби московського прориву до Балтійського моря викликали збройний зудар із Цвейгом. В свою чергу далекийдучі пляни Петра І., які сагали по Крим, Озівське і Чорне моря та Волощину й Польщу, на своєму шляху до здійснення натрапили на Україну - як державний організм і Україну - як комплекс високоякісних духових вартостей, здобутих продовж кілька століть боротьби проти наступу отечу. Пишадось отже до вибору: або виректись імперіалістичних плянів, або - знищити той державний організм. Петр I., як виразник тенденцій тодішньої московської провідної веротаки, імов у своїй імперіалістичній політиці на повне знищенні політичної незалежності України, щоб вклікати її як частину у цілість своєї держави. Мазепа ясно бачив до чого веде політична гра наростаючого московського імперіалізму і витягнув із того факту належні висновки. Збройний конфлікт був неминучий. На це вказували щораз то частини спроби Петра І. підчинити собі козацькі війська та й він сам імав висказував деякі свої пляни. Ось напр. Вольтер у своїй "Історії Карла XII." подає один такий факт: "Одного разу, як Мазепа був у Москві, звернувся до цього царя, щоб він /Мазепа/ помог Йому /цареві/ в плянах закріпощення Правцтва. Мазепа відповів, що становище України і її характер як нації є непереможні для здійснення царських плянів. Паній цар назвав Мазепу зрадником ... Повернувшись в Україну, вирішив Мазепа повстати..."

З задумі збройної боротьби проти московських захопень почесноти Україну - не було особистих мотивів чи амбіцій Мазепи. "... Важливий я в справах спадщини - пише він у своїй Прокламації - і нічого не шукай крім благоіснства для українського народу, який ішанував мене теперішньою гідністю і з нею доручив мені мені свою долю..."

Довго, основно і дуже обережно, з гуртом найбільш довірених люди відготовляв він ґрунт до виступу. А нелегко було перевести той пляс у чиття, як і важко було взагалі прийняти таке рішення. Зовнішня і внутрішня політична ситуація України була дуже важка. В довгих війнах в Польщі Правобереж'я було сильно знищено. /Оправда, в тому част не мала вона стільки сил, щоб володіти на просторах правобережної України, але все ж таки - андрусівський договір /Погоді й Москви/,

що ділив Україну на Право- й Лівобережні - оставав даліше в силі. Об'єднати всю Україну в одну державу було ідеєю життя попередників Дезе-
ни та Його-самого. Становиме Польща в назриваючому українсько-москов-
ському конфлікті було важне ще й тим, що московський наступ звертався
також і проти польської держави, тим самим була основа до співпраці в о-
бороні. Мазепа отримавши своєю дипломатичною діяльністю з'єднав укра-
їнський визвольний спріві симпатії родінних польських самостійників,
яким він був свідомий, що хитка політика ганепадарчої тоді все Поль-
щі //«єден до Яса, другі до Саса»// не дає гарантії безпечної запліч-
ни.

Інтер'єрні справи Української Держави не були ще теж упорядковані.
За час козацьких воєн українська суспільність дуже зрізничкувалась, а
життя видигало потребу основних реформ, які можна з успіхом проводи-
ти в мирному часі. Тимчасом - ще не закінчено діла відбудови України
не довгих руїн війнах, які уже треба було негайно протиставитись
прізвіному наступові Москви

А той наступ ішов не лише дорогою дипломатичних ходів, чи зброй-
ного насилия, але і московський імперіалізм намагався поневолити також
духове життя українців, впливав на народну психіку й на ціле світо-
прийняття народу. Свідомо хибно інтерпретуючи поєднані точки "Пере-
яславської угоди" /1654/ вдирався в кожну ділянку українського життя
- політичну, суспільно-економічну, церковну, ба, навіть у родині -
та прямував до того, щоби витворити почуття єдності українського на-
роду з московським під владою єдиного самодержця - царя.

Здоровий організм українського народу опирався тим затім, але
її розкладова сила московського імперіалізму була велика. Досягнення
жаночініх цілей слугами якому не лише армії, які на основі "Переяслав-
ської угоди" стояли як союзні залоги по городам, а фактично окупували
Україну, але передусім широка прослагання й агітація, до лідесичувала
її творила внутрішні конфлікти. До пропагандистської роботи за "єдність
з православним батькішкою - дарем" і за віргість йому - вито в головний
мир і клір та ієрархію Православної Церкви. Коли ще додати, що Москва
всестійно вичерпувала з України військові сили, забираючи їх як "союз-
ників" у воєнні походи за свої імперіалістичні цілі - тоді одержимо
довну картину тогочасного положення України і загрозу з боку Москви.

В такій політичній ситуації Мазепа, свідомий ваги своєго рішен-
ня, зриває з Москвою ієднається зо Швецією, навязуючи тим самим до не-
відмінних планів В. Хмельницького. Не як вагаль-підданий але як рів-
ний з рівним заключив Мазепа з Карлом XII договір, в якому останній
зобов'язувався:

- 1/ обороняти Україну і прилучені до неї землі,
- 2/ та завойованих від Москви земель передати українському князівству
пос.те, що належало колись українському народові,
- 3/ підтримувати суверенітет українського князя і Української держави,
- 4/ николи не присвоювати титулу і гербу князя України.

В його "Прокламації до Українського Народу" клявся король
Карло XII, перед цілим світом "возвстановити українську землю у первіс-
ній її стан самодержавний і ні одного в світі незалежний" /з "Історії
Русів"/. А Мазепа у своїй "Прокламації до війська і народу українсько-
го" - писав, що він застамовився "над двою прізвами готовими нас про-
водити": з одного боку Польща і не думав вже говорити про наші пра-

ва й привілеї, оттє ми були б у поляків нікчемними рабами і наша жива доля гірша від першої, котрої вазнали наші предки від поляків з такою гіркістю, по сама згадка про неї кидає в жах; з другого боку – бачили ви і наслідки деспотизму /роб. московського царя/, яких він /московський цар/ винищив численні родини найбільш варварськими караючи за провини накинені доносом і вимушенні тиранськими катуваннями, яких не може стерпіти і витерпти жадне лъство...?".

Ось так влучно окреслив Мазепа політичне положення, початичні й напрямні України. Не завжди перед ним і не скоро по ньому /бо аж Тарас Шевченко/ зясовував це собі так виразно, як це він зробив/. Попередники Мазепи свідомі небезпеки яка грозила Україні з Заходу, шукали виходу з трудної ситуації в союзі з Москвою на те, щоб розчарувавши – звертатись до Польщі, а в найкрайному випадку до Туреччини. Із того зачарованого блудного Кола виривається великий задум І.С. Мазепи: геть від Москви, але і не в обійми польського підданства – оце основна його девіза, що перетривала до наших днів.

Всі довгі заходи московського уряду, вось вклад енергії та матеріальних засобів, зумітих на підготовку до поєднання Українського Народу, всі загарбницькі надії звязані з можливістю такого фокту – ставив під знак залиту задум Мазепи і здвигав загрозливу перешкоду на шляху московської імперіалістичної політики.

Добре це розумів Петро І., розуміла про небезпеку для себе і московська провідна верства, просякнута вщерть імперіалістичними хотіннями. Тому вживавши свої традиційні методи роакладу, Москва зробила велике зусилля, щоб унешкідити бодай на якийсь час ослабити діяння й силу того задуму Мазепи.

В наказу царя численні агітатори годосили між українськими храмами, що Іван Степанович Мазепа зрадник, зрадив благочестивого царя православного, зрадив Москву. Свое облудне слово скріплювали золотом що його щедро сипали продатні одиниці, а царські опричники хоротниками катуваннями /паль, конесо! ослюнкування/ підсилювали "правдівість" їхніх словних доказів. Православна Церква на присяз царя висміяла "зрадника" і кидала анатему на нього і на його однодумців та надавала дожній пропаганді в народних масах поваги Всіх Святих. Внутрішня ситуація в Україні в повоєнній дійсності давала до думки чири дено сприятливий рунт до такої агітації. Частину народу одурено; правду закрито і затримувала лот.

Той сбача продовжався цілими століттями, аж до наших днів. Вська Москва за весь час своєго існування всіми силами намагалася засутти скрепленість українського народу та хотіла доказати, що "не було, і не буде" ладних українських змагань до самостійного окремого життя державного.

Червона Москва – пересник імперіалістичної подихни царської Росії – продовжує, і досі оте "закабалювання" українського Народу тільки гнівлими способами. До тієї цілі вхіто не тільки державній фарандників примусу й герору, але передусім науку, мистецтво, відповідно сформульовану й перекручену історію, літературу, а навіть українську мову використано, що доказати, що Україна не існувала як окрема від Росії держава.

Тому Й.ненависть білосії чи червоноти Москви звертається чи на найбільше проти І. Мазепи. Во його чин – свою політичну концепці-

сь - /хоча битву під Полтавою 6 липня 1709 програна/ має для українського Народу велике історичне, політичне значення.

Із аналізу доцільності попередніх союзів України з найближчими сусідами вистагнув І.С. Мазепа логічний внесок: зірвав з Москвою і випровадив українську політичну думку з матиці двох згл. трьох сусідючих імперіялізмів на широке поле європейської політики. Тим він знову, бодай на короткий час поставив Україну та Український Нарід в ряд тих європейських націй що відігравали в європейській політиці ролю підмету.

Через повних два сторіччя Мазепа не знаходив собі рівного в Європі. Але ХХ. століття з думками М. Міхновського і постаттями Української Національної Революції - С. Петлюри, Е. Коновальця - навязує до традицій мазепинських політичних планів визволення України. Згодом продовжує його думки М. Хвильовий своїми кличами за психологічний і політичний розрив з Росією.

Так у сучасності відмила політична програма І.С. Мазепи, який на ім'я: Незалежна Українська Держава.

...0000000...

Р. Коцюбинський

Питання провідної верстти в Україні,
/Продовження/

Держава - це сумухається трьох елементів, 1/народу, 2/влади, 3/території. Найбільше типовим для держави є другий елемент - влада. Нарід і територія є так десь предметом історії і подій, як довго вони не пронизані динамічно-формуючим чинником влади. Щойно вона надає підметної особовості і народові й території. Історія українського народу з особливовою дослідністю повчаче нас, що нарід так довго живе недержавним життям, як довго він не відасть з початку себе таких людей, що прагнуть влади і вміють її виконувати. Володіти над людьми і природою вміє тільки володарські вдачі, ті, які вже з уродження мають нахід провадити і організовувати життя. Де провідницький, чи назвати їх володарський елемент народу. Хто змігеться до влади, той займеться організацією в перший мірціх волохарських елементів. Хто найбільше обеднав їх кругом себе і хто дасть їм найкращу ідею, той надасть народові владу, опанує територію і зорганізує державу. Вони є джерелом законності - значить від них посередньо заделить форма і зміст життя цілого народу. Парламентаризм і демократія не суперечать в нічім тій правді, в лінії досягнули вони того, що нарід і провідні круги стоять до себе у зв'язку взаємного контролю. Коли ж ці круги дістануть державницьку ідеологію і політичну організованість, тоді вони стануть політично-державницькою провідною версттою народу. Політична історія українського народу по втраті державності в 1840 р. це і є історія процесу відродження нової політично-державницької верстти народу у її внутрішньому рості і кристалізації та у зовнішніх видах її боротьби за історичну самобутність українського народу.

Влада - це елемент, який маси правом природного порядку віддають

своїм провідними кругами. Вони самі не тужать за нею і не змагають до неї. За те вони бачають, щоб ті, котрі володіють, чесно і справедливо володіти. І під цим останнім народні маси надзвичайно критичні. На наступиття влади вони відповідають революціями і кровлю. Причинами революції все буде те, що 1/ маси вінчують, що володіють зледащими, що влада лежить на вулиці - тоді вони шукали за сильною владою, або те, що 2/ провідні елементи посадили в деморалізацію і надували влади - тоді народні маси революційним способом зникати з деморалізованих деспотів, а на їхнє місце приходили нові вследарти, тобто справедливі і сильні.

Ві становища щойно заснованих проблем історія України виступає перед нами в новому світлі. Вони дають нам відповідь, чому український народ довгі віки жив бездержавним життям. Як довго нові володарські елементи українського народу - по втраті нашої провідної верстви княжої держави - не оформилися організаційно коло політичної ідеї української державності, так довго український народ мусить бути бездержавним. Во маси не хочуть влади. А провідні елементи, позбавлені власної політичної ідеї, шукали за нею в апараті сучасних держав. Народні маси хочуть тільки свободи і справедливого володіння. І з цього погляду цікаво спідкувати за нашою історією тих періодів, коли ми творили з себе тільки народну масу без проводу. Ми побачимо, що якраз у тих періодах за свободу, за честь, за культурні права, за соціальну справедливість, але ми тоді зправдані не боролись за державу, т.з. перш за все - за владу. Такий стан тривав ще й тоді, коли вже вправді почата у нас організація володарських елементів але ще їх бракувало державницької думки. Не маючи їх, наші організовані володарські кадри думали, що забезпечати за собою владу, а за народом свободу при помочі автономії, унії тощо. Щойно, коли Хмельницький дав цим кадрам державницьку думку, вони звернули їх енергію на правильний шлях. Виходячи з такого становища ми дійсно налу исторію на п'ять етапів:

1/ Від часу втінення провідної верстви княжої держави до часу перших початків козаччини;

2/ козацький рух без державницької ідеології;

3/ козацький рух з державницькою ідеологією;

4/ народоненський рух без державницької думки;

5/ визвольний рух з державницькою ідеологією.

Ідучи стільма віпровадженими думок в нашу історію - побачимо що одно цікаве місце. Прийдеться нам спростувати думку, що український народ "втіні стогнав у неволі". Цей погляд треба опріманути перш за все тому, що український народ по перше не "стогнав у неволі", а тільки боровся за нею і го з такою відданістю і з такими чергами, що вони мусить викликати посаду навіть у найкрайчішого дослідника. А по друге близкий вгляд в історію винакне, що український народ лише довгі віки не мав влади у своїх руках, але навіть під чужою владою не дозволяв себе умирти. Традиції вічного життя виводять український народ з перших початків своєї історичного життя. Суспільний устрій княжої держави не знає підданства, які соціальні верстки народу були вільні, а зокрема це треба віднести до українського селянства.

Від 1240-р. український народ тієї держави життю тільки на частині своєї території - східні й осередні землі попали під татарське володіння. На тих теренах народ втратив суверенну владу над со-

бом, але все таки він був ще сильний про івник для своїх окупантів, щоб дозволити себе уярмити. Сила його лежала у його молодій державній традиції, у його культурній та біологічній перевагі над противником а врешті - у величині його території, яку тільки з трудом приходилося опановувати завойовникам. З другої сторони характер і система татарського володіння були того роду, що піддане населення могло легко жити своїм вільним стилем життя. Татари володіли підбитими краями з "кремлів", тобто з замків, їх завдання дуже часто вичерпувалося на стяганню податків і данин, а поза тим залишали для населення повну свободу. Крім того там, де скріплювався окупаційний режим, там населення шукало рятунку для своїх свобод у еміграції, тобто змінило своє місце поселення і переносилося в такі місця, де не сягалася влада татарських "кремлів", або які лежали близько границь ще незалежних українських державних територій. Цього географічного елементу не треба переочувати і невільно його не доцінювати, бо він мав безперечний вплив на нашу історію. Очевидно, що еміграція не відбувалася без переходу зі сторони окупанта, як загалом населення користувалось своєю свободою, тільки серед постійної боротьби.

Якраз це бурить нам кров у жилах, що наші предки тих часів боролися тільки за свободу та не думали про владу і тому не завершили своєї боротьби організацією держави. А все чути боротьбу і не організуючи держави, ми все залишилися в історії тільки невільниками за славою, або славними невільниками. Наша трагедія того і пізніших часів лежить в тому, що ми хотіли свободи а рівночасно не думали про те, щоб закріпити її власною владою. А це походить звідси, що якщо вже сказали, народити меси без проводу думають тільки про свободу, а чува їм влада.

А якраз в той час нам бракувало провідних державницьких кадрів. Своїх не мали, а чужих не приймали за своїх, бо біологічна самосвідомість українського народу є так висока, що не допускає асимілянтів до влади. Москвята створили свою провідну верству в той спосіб, що прийняли до себе цілий ряд провідних татарів і українців, поляки знова втягнули в свою провідну версту литовців, угорців, німців і мадярів, тільки українці ніколи не принимали до себе чужих людей і не визнавали за ними права виступати як українська просвідна верства. Наша провідна верства княжої держави частинно вигинула у боях, частинно перейшла на північ і там юзела пільгами під московську державу а частинно знайшла захист в українській державі на заході. Та ж частина, що лишилася під татарською окупациєю зтратила власну державницьку думку і пішла на службу чужим силах. А ті нові сили, що росли у боротьбі з татарською теж не мали державницьких стремлень. По татарській ревізії спрявся в Україні тільки на силі порозкиданіх "кремлів", то про те свідчить та легкість, з якою здобули їхні землі литовські князі. /Тут ми теж вважаємо момент політичного занепаду Золотої Орди в тому часі/.

У литовській державі 1340. р. приходиться відмітити ті самі риси, що характеризують українське життя під татарською займанчиною, отже з однієї сторони змагання нар одніх мас за волю, а з другої сторони брак почленітих спроб закріпити ту свободу чинником власної влади. Повстання Свидригайла, Олехновича і Глинського не мали якось спрекцизованих української політичної ідеї. Це все були чини старої української провідної верстви, що політично цільше деморалізувалася, які не виходили поза межі політичного культурництва.

Зате, щораз наявніше зростають на сидах нові прорідженці сили народу на те, щоб у 15. сторіччі виступити вже на історичну арену в організованій формі козацького руху. Це були ті сили, яким кожний народ віддає в руки владу. Це були люди з душою провідників. Та тільки тому, що вони все вийшли з народних мас, то довний час не могли отримати з такого способу думання, який є притаманний лише масам. Козаки довго боролись за свободу, не думаччи одним про про державу. Так було до 1648.р. До того часу козацтво не мало державницької думки. То не значить, що той період нашої історії можна легковажити, - нарешті! Хто хоче перевести оцінку моральних і волевіх привикоть тодішньої нашої верхівки, той неодмінно мусить звернутися саме до того періоду нашої історії. Там розшифрована ціла загадка належності свободолюбивої думки. Та, що там багато політичної наївності і нікому разі не поменшувє моральних досягнень тієї доби безперервними героїчними зрицями. Виродова короткого часу 70 літ народ сім разів збройно повставав під проводом козацтва, щоб діснагти сповненням своєго ідеалу гайдного і свободівного життя. У всіх стоках випадках політичні заłożення були хибні, але моральна вихідна позиція все бездоганна, мало того - геройча. Превідна веротна того часу зрозуміла одну з істотних правд політичного життя, що свободу обабувався тільки чиню крові, але її політична зргість ще не завершилася другою правдою, що свободу забезпечує тільки власна діяльність.

Перші повстання під проводом козацтв ще не знайшли надежної оцінки в нашій історії. А їх треба оцінювати зі становища:

- 1/ тодішніх внутрішньо-українських відносин,
- 2/ зі становища міжнародного положення тодішньої Польщі.

Наші внутрішні відносини є характеристичні тим, що козацтво, як організована політична сила, було тоді ще дуже молоде, без традицій і потрібного авторитету серед мас і через те народ сприймав його зиступи до діякої міри підчікуючи. Зате міжнародне положення Польщі було в тому часі забезпечене настільки, що козаки мали в ній першокласного противника. Саме тоді Польща мала побудувати війни з Москвою і Туреччиною а її політичний вплив у Європі посягав тоді свого вершина. До того всого Україна була постійно загрожана на північ від татар, а під великого спустошення Монголії-Тартарії минуло щойно кілька десетень літ.

Враждалиши всі ті моменти приходиться дати цією початковій оцінці наміс повстанням з кінця 15. й початку 17. століття.

Показа Хмельницького завершує достаточно історію політичного дозрівання козацтва і революціонізує його політичну думку тим, що ціллю для його стремлень стається українська держава. Во хмід український народ у літоворській даровал і не був узвільнений, то ще було тільки вислідом тог, що літоворци не мohли чинити урядити хоч би х хотіли, бо наша територія і наша насеяністьтворили у тім царстві 9/10 цілості, а культурний пласт літоворів був щойно приведений до підлоги. Але під час сейчас виділена по «Лубенській Устрі» 1669.. Тоді не нас підриву зцілилося то, що ми залишили у літоворів плаці, Польща, чуючи за собою більше сильні як літовори, завоювала козацтво за Україні. Діти, доки думання не захопили кур'янів під укрійськими масами, то вони мало рурубувалися тим, що висновую державну владу в Україні. Потім їх маси понули на тій ярмі, де чиого не приєднати,

тоді вони скривили. Від Косинського до гайдамацького повстання 1768. р. отже приблизно 200 літ - народ кидався з повстання у повстання і скривав себе у них тривкою невимірючою славою. А вислідом його безпереривної збройної боротьби було горде досягнення його Хмельницької держави від Хмельницького до Мазепи. Аж зрешті скривалений народ попав у резигнацію і не підносився вже більше до боротьби позніх два сторіччя.

Поза періодом свідомого державного будівництва, започаткованого Хмельницьким а закінченого Мазепою, трагедією 200 -річної боротьби було це, що народ боровся за абсурд - за свободу без держави. І саме тому ми вийшли з твої доби тільки невільниками зі славою. І щойно тоді, як народ зломив зброю по гайдамаччині, починається в Україні справді неволя. Від 1569.р. до 1646.р. була неволя бійців а від 1768.р. - 1917.р. неволя рабів. Народ тратить свої бойові прикмети, а зачинає хитрувати і так родиться і виступає на поверхню нашого життя "хитрий малорос".

Щойно велика національна революція першої світової війни завертає нас до боротьбістичної традиції нашої історії, обновлює нашу психіку і відроджує державницькі ідеї. Ми знов попали у неволю, але це вже знов неволя бійців - а не рабів.

/Продовження слідує./

•••0000000•••

Р. Рахманний

В ІМ'Я ПРАВДИ.

/Гл. "Наш Шлях" чч. 3 і 5-6/.

Зима 1943/44 рр. - буда важкою пробою і мірою сил Української Повстанчої Армії, а тим самим і збройної боротьби Українського Народу. Бо, як відомо, і для регулярної армії, яка користується всіми можливостями, що їх може дати тільки легальне існування у державі, з заповненим постачанням, велетенською збройневою індустрією і господарською базою - зима в Східній Європі ставить високі вимоги й труднощі. Ті вимоги неймовірно зростають, труднощі виступають з тим більшою гостротою перед революційною армією, яка мусить здатися виключно на свої власні засоби та на дуже примітивні способи розвязки проблем, звязаних із збройною боротьбою проти чисельнішого і модерно озброєного окупанта.

УПА - вийшла з тієї проби переможно. В тому часі саме закінчено на ЗУЗ переформування відділів Української Народної Самооборони /УНС/ на армійські частини УПА. Діяльність повстанчих загонів поширилося на всі українські землі. Поширило, розбудовано давноіснуючі та зорганізовано нові вишколи для рядовиків, підстаршин і старшин УПА, помітно скріплюючи технічні ділянки /нпр. частини звязку/. Тим робом УПА, на тогочасні обставини доволі численна /приблизно 200 тисяч бій-

ців/, одинока в своїому роді революційна армія, зорганізована, всіх-
колена й озброєна власними силами, без жадної допомоги зза кордону
— зустріла сміливо ту велику низку трудів і зусиль, які приносить
зима. На велетенських просторах України треба було не лише відбі-
вати наступи окупантів, боронити українське населення від терору,
але також зберігати всі згадані вишкільні табори, зодягнути й про-
харчувати ту велику масу воящта, а передусім постійно дозбрювати
та запевнити лікарську опіку, тобто: зберігувати зимою свої полеги
лікарін.

І коли збройна боротьба проти тоталітарних окупантів не вгава-
ла, у вишкільних таборах кипіла дальше праця, а воїн УПА не терпів
голоду й холоду та мав лікарську опіку, то це передусім заслуга ор-
ганізаторського таланту командування УПА та жертвенного
поповного посвячення, зусилля цілого Украї-
нського Народу, а Українського робі-
тництва і селянства зокрема. Це всеукраїнсь-
ке зусилля, яке як не може обєднати всі верстви народу і похи-
тичні напрями, творить окрему сторінку в історії визвольної бороть-
би Українського Народу 1941-1944 рр. Її слід присвятити не лише о-
крему статтю, але невід'єднічним завданням нашої мемуаристики, пото-
рографії та красного письменства є увіковічнити ті героїчні подві-
ги загалом Українського Народу, як також окремих одиниць. Во тих ро-
ких боротьби своєю монументальністю й високими напінняттям національних
сил нагадують величні роки Великого Збриву за В. Хмельницького, до
кінця яких віднести, вповні вичерпуюче зміст, знане одразу всім:

Як незначну лише ілюстрацію до сказаного можна згадати от, що
чи б. єднісновання на практиці клича — "нарід собі" — коли то способом
добровільників збирок одягів, харчів, технічного приладдя та бо-
єкінаментів навіть уві підокупній дійсності, на пограбованій ху-
мою Українській Землі, успішно розвязано пекучу проблему постачан-
ня для УПАриї. Нпр. один тільки сектор /Студентський Сектор + Дзвін/
зробив двох з половиною місяців заготовив і доставив до подільських лі-
карень УПА сім тон боєкінаментів, у тому 40 тисяч противізових за-
стрижок.

Німецькі окупантіїні власті наративали отже на організованій
спротив, оборону і наступ цілого Українського Народу і завдані тому
не змогли виконати передбаченого на зиму плану, а саме — чоловім у-
даром знищити збройні відділи УПА. Сирілена хвіля німецького теро-
ру, до нахінуга на українські села, містечка й городи /тепер відомо-
но на ВУЗ/ буда не тільки виявом безпилот люті Гестапо, але ще і
це цілі передусім відтягнути українське населення від співборід з
УПА. В основному не було нічого нового у тому постійно вживаному ме-
тоду масових розстрілів, хіба до деякої міри новітні були публічні
заголовування розстріляних, або присуджених на розстріл українських
самостійників. А саме — в усіх місцевостях визначувано залишкову
частину з них ув'язнювано, а згодом з типовою німецькою докладністю
десяtkами прилюдно розстрілювано. Все навіть не буде сказати тут про
постійні розстріли по вязницях, де загинули тисячі безименнох
нас українських самостійників.

Впарі з тією "акцією" засудили та висилали співробітників німецьких окупаційних чинників пропагандистами замалювати добру славу українських бійців в очах українського населення, як також перед широким світом звести ту визвольну боротьбу до «бандитизму». Отже: німці розстрілювали українців за належність до УПА, за сприяння УПАрмії, але в публичних німецьких оголошеннях стояло найчастіше обвинувачення: «за бандитизм», або «сприяння бандитизму». Подібно поступали німці в інших окупованих краях, бо у своїх звідомленнях з поборювання повстанчих рухів згадували тільки про «ліквідацію банд у Югославії, Греції, Польщі, Франції і тн.»

Типовим аразком тієї німецької тактики хай послужить нам ось хоча б один із документів, в якому вичисляється крім засуду «принадлежність до бандитизму» ще й обвинувачення за принадлежність до самостійницького руху:

"Оголошення.

За злочин по чар. 1 і 2 розпорядку для поборювання нападів проти німецького ціла відбудови в Генеральній Губернії від дня 2.10. 1943 /Денник розпорядків для Генеральчої Губернії ч. 82/43./ засуджено доразовим судом при командирі Поліції Безпеки і Снац. Служби на Дистрик Галичина, дні 19.20.21. і 22. 1. 1944 р.

на кару смерті:

1. Лаганяк Дмитро, ур. 1914 у Стронній, українець, хлопчик робітник, жонатий, замешкалий в Стронній, за сприяння бандитизму.
2. Андрусечко Дмитро, ур. 8.11.1912 в Стронній, українець, селянин, жонатий, замешкалий в Стронній, за сприяння бандитизму.
3. Шошинський Іван, ур. 27.6.1924 в Стронній, українець, селянин, чоловатий, замешкалий в Стронній, за сприяння бандитизму.
4. Сабац Дмитро, ур. 6.2.1907 в Кальні, українець, селянин, жонатий, замешкалий в Кальні, за сприяння бандитизму.
5. Рейн Іван, ур. 2.2.1897 в Кальні, українець, бургістр, жонатий, замешкалий в Кальні, за сприяння бандитизму.
6. Левицька Настуся, з дому Безук, ур. 5.3.1909 в Стронній, українка, господиня, замужня, замешкала в Стронній, за сприяння бандитизму.
7. Сорока Микола, ур. 28.8.1906 в Кальні, українець, селянін, жонатий, замешкалий в Кальні, за принадлежність до бандитизму.
8. Качмар Марія, ур. 21.2.1913 в Кульчицях, служниця, незамужня, замешкала в Дрогобичі, Тягестр. 112а, українка, за сприяння лідам.
9. Заводозич Микола, ур. 15.1.1916 в Чаплях, українець, жонатий, замешкалий в Вориславі, вул. Крива 14, за принадлежність до бандитизму.
10. Стрембецький Іван, ур. 1912 в Сваричеві, українець, робітник, недонатий, замешкалий в Сваричеві, за принадлежність до Організації УПА.
11. Туз Михайло, ур. 21.8.1917 в Сваричеві, українець, купець, замешкалий в Сваричеві, жонатий, за принадлежність до Організації УПА.

12. Мицак Олекса, ур. 25.9.1918 в Стронній, українець, селянин, нежонатий, замешкалий в Стронній, за сприяння бандитизму.
13. Пилюшкевич Іван, ур. 4.6.1901 в Молодавську, українець, робітник, нежонатий, замешкалий в Росохачі, за сприяння бандитизму.
14. Мандрик Іван, ур. 29.12.1921 в Руді, українець, стельмах, нежонатий, замешкалий в Руді, за приналежність до Організації бандерівців.
15. Дяків Іван, ур. 15.1.1911 в Ляшках Долішніх, українець, нежонатий, замешкалий в Ляшках Долішніх, за приналежність до Організації бандерівців.
16. Пилипчак Анна, з дому Драбінських, 33 роки, українка, замужня, замешкала в Миті, за сприяння бандитизму.
17. Пилипчак Параскевія, з дому Лазорків, 46 років, замужня, замешкала в Росохачі, українка, за сприяння бандитизму.
18. Магола Василь, ур. 13.1.1913 в Кропивнику, українець, побережник, чоловік, замешкалий в Кропивнику, за сприяння бандитизму.
19. Сичак Михайло, ур. 10.8.1896 в Кропивнику, українець, побережник, чоловік, замешкалий в Кропивнику, за сприяння бандитизму.
20. Петров Микола, ур. 1903 в Кальній, українець, чоловік робітник, чоловік, замешкалий в Кальній, за сприяння бандитизму.

Присуд на особах названих під числами від 1 до 10 виконано дnia 24.1.1944 р. в Стрию за кару за застрічення українськими бандитами дnia 14.1.1944 р. українського провідника варстата

Брика Василя в Стрию.

Засуджені під числами 11 до 20 є взяті під увагу до помилування. Якщо однак в наступних трох місяцях на присторі Крайогавитманшафтів Дрогобич і Стрий будуть виконані дії насильства, передусім на німців, на особи приналежні до союзних Великоміжнародних держав, або на ненімців, які працюють в інтересі розбудови Генеральної Губернії, а злочинець не буде зараз зловлений, буде виконаний присуд також над тими, кого залишено до ласки помилування і то в такій формі, що за кожний злочин насильства над особою, що стоїть під охороною Великоміжнародними, утратять право ласки не менше 10 засуджених.

Якщо злочин виконанть комуністичні елементи, то виключається від права помилування комуністів з поміж вище наведених осіб; якщо інші, в блуд впроваджені елементи це зроблять, то виключається від права ласки ті особи із вище названих, які їм політично близькі.

Отже ненімецьке населення не має змоги подбати про те, щоб через негайне зловлення або спричинення зловлення злочинців, або через вплив на знані Ім, впроваджені в блуд елементи, або через доноси на підозрюхи особи, не був виконаний присуд на тих, що їх залишено до помилування.

Стрий, дня 22.1.1944 р.

СС- і провідник Поліції
в Дистрикті Галичина.

Щоб морально ослаблювати збройні сили УПА - німці подавалися в таких оголошеннях за оборонців "мирного населення". Це бачимо в згаданому документі, де як безпосередній товчок до розстрілу подається: "застрілення українськими бандитами українського керівника варстата..." Очевидно тут ішло про ліквідацію одного із нечисленних німецьких співробітників.

Жорстокий терор проведений з характеристичною для німців нахабнотю одвертістю і невиністю себе - чо досягнув визначеної мети. Українське село, українське робітництво без уваги на болячі втрати з посвятою словом свої обовязки супроти своєї армії. Ночами, безупину, численні війська підвод під збройним повстанчим конвоєм перевозили до призначених місць збору, стрільбою, постачання тощо. Не було дніні, щоб у селі, яке лежало на "українському шляху", не кватиравував відділ УПА, чи "новобранці", які йшли на військовий вишкіл до вишкільного кона. Постійні звязки сті у містечок за собою, гармонізовани виступи, чи зусилля, окреме повстанча адміністрація /з визначуванням української поліційної "лісової" години включно/ - робили потрясаюче, небудьжне враження, що сесь то всупереч окупантійному теророві існує окрім неорідної держава.

Це ж була помітна весна 1944 року. Під німецькою окупацією залишилися тільки Північно-Західні й Західні Українські Землі /ПЗУЗ і ЗУЗ/. Численні відділи УПА опинилися все по той бік фронту, в большевицькому заплуті. Там були зайняті перегруповуваннями й гарячковою підготовкою до зустрічі боротьби у новій окупантській обстановці.

В свою чергу німци намагалися найбільше пограбувати ті Українські Землі, які остали ще під їхньою військовою контролею. Цей, останній час, грабунок України в 1944 році не мав характеру планового висмоктування всіх матеріальних дібр, як це було в попередніх роках, але це були відокремлені випади з ціллю забрати все, що тільки вдастся зважити. В цих окопицях німецька адміністрація ще пробувала губити насадки, і пригадувала себе відомими методами тевтонської фурії. Ось декілька фактів з пітопису Українського Самостійницького Руху:

Німецький терор на Україні...

/ВИЧЕМІ - за час 1944 р., ЗУЗ/.

4.5. Німецька жандармерія арештувала в Крехові пов. Рава Р. З селян. Їх господарства спалили.

5.5.1944 р. німецькі СС-си спалили в с. Мокротині пов. Рава Господарство, де містилась друкарня українського підпілля. Працівники друкарні й господарят хати притувелися.

В дніх 11. т 15. травня 1944 р. німци арештували в селах Шкло, Вільшаниця й Романів /пов. Бворів/ 20 українських громадян за їх здогадні звязки з УПА.

19.5.1944 р. німци перевезли на території Равинин арештування родин українських поліцмістків. - В Немирівці Іллю арештувало 50 українців за звязки з УПА.

24.5.1944 р. напали на село Коросно, район Щирець, Фольксдойчі з Кугаєва. Вони збили українця Михайла Теслю, пограбували хати та згвалтували їхніх жінок і цівчат.

25.5.1944 р. німці перевели труси й арештували в с. Глуховичі, район Яричів. Арештували й відставили до Львова 7. українців, яким закидали передергування бойців УПА.

31.5.1944 р. німці спалили в с. Ставок пов. Яворів 2 господарства, де одного разу кватиравали бойці УПА.

В селі Сургів арендували 80 молодих людей, з того 10 відстали до Стрия. В Підлісках забрали 11 людей. В Молодинчи арештували 12 людей, одного робили одного ранили.

3.6.1944 р. німці заграбували всю худобу в с. Великополе, пов. Яворів. "

Головний натиск однаж іхов на грабіж "людського матеріалу". А гменно: у прифронтових поселах німецькі військові часті переводили широкозакроєні акції - облави, під час яких оточували дане село і насильно забирали здорових чоловіків до фронтових робіт, до війська, або на роботи в Німеччину. Крім того виселяють пілі села, забираючи здоровіший елемент за собою назахід. Наприклад:

" В травні 1944 р. німці перевели в багатьох селах Львівщини і Стрийщини облави й стислу труси. До облав уживають спеціальних відділів, зложених з азнатів. Деякі з цих відділів поводилися з мирним населенням дуже жорстоко. При ревізіях грабували всі цінніші речі. На скарги покривданого населення німці не реагували.

Під час масових облав на місцях мужчин в травні 1944 р. німці зловили в б. селах Радехівщини близько 740 осіб. В 9. селах Сокальщини зловили ок. 515 мужчин. В повіті Камянка Струмилова зловили 340 мужчин. Запотовано багато випадків брутального побиття німцями мужчин і жінок.

В червні 1944 р. німці евакуували примусово такі села в Радехівщині: Бурдуків, Станиславчик, Ниви /присілок Допатина/ і Трітют. Були випадки, що люди давали тільки три години часу на спакування своїх речей. Затім селянами майно німці відразу розграбували.

З Золочівщини звітували в червні 1944 р.:

"Зраз майже в цілому терені Олеські та ін. районів забирають німці мужчин від 15 до 45 років з метою до пріфронтових робіт..."

Та одним із найбільш дикунських німецьких потягнечь того часу була ловля української молоді віком 14-16 років та насильне виселювання тих дітей у ряди своєї протилежності оборони в Німеччині. Збройним насиллям викраючи українських дітей з родинних хат і школ - задумував нацизм соціалізм доповнити браси у рядах оборонців падаючої "Нової України".

Самозрозуміле, що німецькі пропагандисти сповістили й відзови говорили про добровільну й почесну службу про зможу на навчання з рівній військовому керченському рангу, що тільки однієї такої німецької відзовки чікнути.

"Українські, дотоడи!

Твоє місце між нами!

... Ти ще за молодий, щоб бути воїном на фронті, Ти покликаний до того, щоб бути воїном в заплідді...

Як помічник протилежності оборони в рядах СС-Юнаксів пізнає

Европу, ти мови її культуру. Ти засліш у дружній союз європейської молоді. Перед Тобою стоять весела та маслива будучність.

Ти магилей та сані марят, помешкання та односторій, що й німецька молодь у своєї спуті. З Тобою будуть так само поводитися, як із нею.

Твої батьки одержать дощомогу та схорону!

Твоя будучість забезпечена!

Твоя Ватиканська буде павільни Твоєю! *

А на ділянку - чи тих висильно забороних місцях-полоненіх, запротивано в непримідній місцях, де їх в гоцідт та брудт серед насткоміх муштровано, що відомо уміти до... присипування зруйнованих бомбами німецьких місць /тільки Берлін - Оранієнбург, Мінстер/, або до копання окопів на лінії фронту /тільки біля Аргайл, в Рокинці/ у вересні 1944 р./. Чартину чиня тим новітніх юних застаченників хай доповнить опис факт: юнак Вереснянський при праці за залізничному двокрі в Мінську, трипідручник, як і багато українських юнаків, з голову, взяв та розбитого бомбою вагону одну бляшанку консерви. Німецький вояк вбив його не відомо, і склав "дум-дум". Згодом приступив до його тіла та копаючи криївку авті "Роставай".

Згодом частину юнаків вони нічуть не винайді протилетунської обороної, при чому виникнутих їх в супроводі протипартиєвою зброєю /панцерфавст/ в зоні контактів та в постігазовій обороні. Важевідля гітлеризму садко не лише скріпили своє оборонну лінію набираючи насильно з усіх фінансових ресурсів квантро /також і з Франції. Бельгії та інших/, але житло селянам відхищти юкіт даних народів. Наживідну спробу танків захопленням такого злочинного замку бачимо в травні 1945 р. коли то юнаки розшуки десантна сотень юнаків на фронт-бріді Ітніцу, де їх багато післято під артилерійського поганя.

Усе вилівичене німецькі пікті - виселювання українського населення, починаючи зім'їв, насильче инищування у ряди СС-Дивізії, чи візаріт до підлеглих частин - мали на меті.

1/ скруїти всі оборонні потенції,

2/ забрати керосині матеріали в Україні, винести його за чужих фронтів у болю за своїх імперіальних цілів та тим робом оскалити Української Січовій Січі та УПА, а УПАмті підхрвати безу зaborу військової сили.

Імреїнський Омосостиницький Румунський провід був свідомий ваги тісів небезпеки та ковів прогнозації:

1/ активно обаріюю /обороняю/ сіл відділами УПА, освобождення українців від транспортів, а місцевих та ін., змагає не допустити до новітнього післяч,

2/ "ти зможеш Україну, якщо рідною нащадкою заснову у німецькі військові частини, провадив відповідну пропаганду" проти того рода нічніх іншої іншої штабів політичні. Ось та чисто-ма лятачко-ніздов, які між фронтовими вояками та деревах Чимеччині поширилась Української Січовій Січі та РУС, надаючи без спорічень, щоб Чигачі могли зорізуватися у найгнівніших гаражах юї української самостийницької "протиніжданні" пропаганди.

* що воничен знати українці - насильно забрали до німецької армії?

Чиєдна імперіальстична війна вступила в критичну фазу. Наші доте-

виснажені, розомті і зломані післядачами, які не можуть відчувати своє безнадійне положення, заставляють нас гинути за своїх непримістичні інтереси.

Що ж отже повинен знати кожний українець у німецькій армії, про що не повинен він ніколи забувати?

1/ Не забувай, що німецька армія, це ворог повстанських і геройських стрілків українського народу.

Тому свій примусовий побут у німецькій армії нікому не дозволи, щоб начальство військового дому і приготовитись до спільніх преступів власному народові у рядах Української Армії.

2/ Пам'ї, що німецька армія сьогодні беться за те, щоб промислові гіперіндустрії на чолі з Гітлером могли повноважувати, грабувати і знищувати всі європейські та позаєвропейські народи.

Тому цілі є для тебе чужі і ворожі.

3/ Інший свідомий того, що подібно як ми, кожний нації може бути здійманістю у власній самостійній державі і боротися за свою свободу. Тому не дай себе зняти до поборівания повстанських військ підзвітними шардів.

4/ Коли минуть тебе німці із боротьби з повстанськими військами піддлами повноважених народів, ти не байди з іншими, поточній час німецької армії і переходи на сторону повстанців. Восени 1943 року боротьбу Українського Народу за свою самостійну державу. Варто знати, що уміти за Українську військо. Коли там ідея прольети чи підіжми руки, ти єдине діло визволення повноваженого народу. За тебе наради піднімати будуть Українці.

5/ Коли попадеш в англо-американський цепок та розумій, що буде добивати силою. Розкажи про знищання українських організацій та українським народом та про їх геройську боротьбу за Українську свободу та незалежність.

6/ Коли б по англо-американській стороні хотіли твоє співіння в польський легіон чи віддати большовикам, протестуй проти цього. Чужий заману з українськими організаціями і товариствами, які вони також і ти Самостійної Україні.

7/ Коли буде кинути тебе на бойовицький фронт, не забудь, що проти тебе в окопах можуть стояти твої ради брати українські та інші інші повноважених Москви народів та саме наскілько важливішими в них в Червону Армію, як ти в німецьку.

Стараєшся познати їх, порозумітися з ними, щоб вони не засудили тебе відімко за чужі інтереси бойовицькі або німецькі.

8/ Коли тильки має для цього нагоду, бері земельні землі, які вони за місцеві власники українських повстанських військ та переходи до українських повстанських військ, які вони засудили за місцеві власники українських військ. щоб робив ти саме.

9/ Волнищими в руки не попадай, бо знаєш, що в них не засудять, що вони їх спасуть. Цю ж упадку Німеччини бойовицькі будуть вони ворогом українського народу і з ними прийдеться нам згадувати їхній бій.

10/ У відповідь до чужинця поступай так, що хочеть членів українського піщаразного народу. Будь до них чесний і чистий, які

їхню культуру і політичні почування. Будь гордий за твою національність!

11/ Помагай ідеї, думки і гасла. Розясни потребу спільного фронту всіх поневолених народів в боротьбі проти імперіалістів. Побори ворожу пропаганду імперіалістів, зокрема большевиків, які тепер намагаються поневолити народи середньої Європи.

12/ Коли біля тебе є українці, то впливай на них, щоб думали так як ти, щоб ви творили одну суцільну групу, свідому свого важкого положення і своїх великих завдань.

13/ Не піддавай нікому партійних дискусій й спорів, намагайся приєднати до одного гуртка всіх українців, засліплених партійною вузистю і нетерпимістю.

14/ Живи дружньо і по приятельськи та помагай кожному українцеві без уваги на його освіту, професію, релігійні діреконання, мову чи місце народження. Будь готовий за свого брата віддати кожначасно все, що потрібно.

15/ Будь постійно діяльний, але обережний. Вережися зрадників, ворожих агентів і провокаторів.

Завжди і вісіди пам'ятай, що твоє життя належить Україні. На рідних землях силились тисячі борців, що в найважчих умовах ведуть криваву боротьбу за волю народу. Вони обирають твоїх рідних, близьких і знайомих перед ворожим терором, насильством і знищанням. Прислухуйся постійно до голосу, що йде з України.

А коли прийде рішальна хвилина і народ покличе тебе до дії, — не бармсь! Одинцем чи гуртами продирайтесь крізь ворожі фронти і кордони та зі зброєю в руках ставайте в ряди рідної армії.

Слава Україні! — Героям Слава!

В червні 1944 р.

Українці-воїни, насильно забрані до німецької армії, своєю мужністю поставою доказали, що вони зловінні розуміють і підтримують ідеї Українського Самостійницького Руху, а зокрема його концепції спільної боротьби поневолених народів проти німецького імперіалізму. В лісах Югославії, на полях Франції й Данії — в боях за їхнє визволення — свою кровлю засвідчили віргість тіх ідеї, яку видвигнув у своїй боротьбі Український Нарід, а саме: свободи народам!

Одним із документів тієї боротьби являється звіт двох українців /Степан Остапій, ур. б. 2.49'0 в с. Токарів — Синиччине ЗУЗ, Іван Запорожець із Волині/ б. воїнів французької партизанської армії. Опубліковуємо частину того звіту:

"... — Наш батальйон /з т.зв. відділів У.В.В./, в силу 6.000 лідів, весною 1944 р. вийшло німецьке командування на західний фронт. В місяці січні опинились ми в строфі літвінів на північний захід від Безансон. Тут виступили німецький, сідній компонент, числом приблизно 90 старшин і підстажників, перейшли ми до французької партизанської армії — "в ліс" і від кінця січня бились по французькій стороні. Спершу ми були сильно обмежені з передачами з французькими частинами, а в листопаді ми здобулися як самостійна частина. Значитком грудня перемундурували нас в американській уніформі і включили частину у міжнародний логотип, частину до французьких формacій. Із цо були приділені до французьких частин і залишилися при них, бились по їх сторонах до кінця війни. Коли ж міжнародний логотип мали переносити до Америки, українці у переважній більшості переоформили "хочи-таки" і одержавши від французьких військових владей документи — поїхали Іхньої

ні до кінця війни. Коли ж міжнародний легіон мали переносити до Америки, українці у переважній більшості перебралися "до цивіля" і одержавши від французьких військових властей документи-посвідки їхньої участі в боротьбі по стороні Франції, проживали до закінчення війни на місцях.

Воюючи спільно з французькими партизанами, жили ми на кошт французького населення, яке доставляло нам харч. Відношення французів до нас було дуже прихильне..."

"... Звержником нашої частини з французького боку спершу був капітан Симон, який мешкав у містечку Незулі на зах. від Брезансон. Його вбито в боях з німцями в грудні 1944 р. Останньо опікувався нами капітан чужинецького легіону Дібуа. Різницю між українцями а росіянами французи бачили і до нас ставилися як до української частини."

Численні факти такої гідної постії українців-воїнів винизали, що забрати українців насильно до армії, вишколити і збройти їх, це ще не значить, що вже вдалося з них зробити послушне знаряддя своєї імперіалістичної політики. Ні! Українське воящтво, хоча нечисленне, на чужині потрапило сміливо сбернути зброю проти тоталітарного імперіяліста в імя ідеї Самостійної Української держави.

Зрозумів це Гітлеризм, а ~~знати~~, що України все жому й так не вдергати, то ж хотів пропагандистсько бодай на короткий час відвернути від себе увагу, а то й зискати деякі користі, тому незагадно від акцій, що мали зліквідувати повстанчу акцію в деяких околицях /нпр. у Ільвівщині в травні 1944 р./ - поодинокі команданти фронтових німецьких відтинків намагаються навізнати разоми з УПА, пішуть офіційні листи з зазивами до співпраці.

Відповідь, яку німці одержували від УПА, була з правила негативна. Українським збройним відділам було строго заборонено вступати в переговори з німецьким окупантром. За порушення тієї заборони передбачувались безоглядні карі, які й виконувалися. Наприклад: на підставі присуду воєнного трибуналу УПА реакторіально за такі самовільні переговори командира Антоніка - Сосенка - Кліща і інших.

Та найкращою відповідью було продовжування акції УПА проти німців, бо до останньої чинни німецької окупації, доки бодай один німецький воїн стояв на найменшому кшталті у української землі, вдаряли по ньому удари УПА. Ціллю тих дій було не лише бажання відплати, але передусім - здобути зброю для дальній боротьби. Во львівського Левенського фронту не змідала з лицем землі входілів УПА. Зручними маневрами, використовуючи велики прогалини в рухомому фронті, подекуди в завзятих боях армійські частини УПА в цілості залипалися на Українських Землях і продовжували боротьбу проти тоталістичної системи імперіялізму за Українську Самостійну Соборну Державу.